

Covid-19 Sonrası Kentsel-Kamusal Alanların ve Mekanların Dönüşümü

Sayı 32 • Nisan 2021

Son Yazı Gönderme Tarihi: 15 Şubat 2021

Sayı Editörleri: Prof. Dr. Şebnem Önal Hoşkara, DAÜ Mimarlık Fakültesi
Prof. Dr. İpek Akpınar, İYTE Mimarlık Fakültesi

Covid - 19 Sonrası Kentsel - Kamusal Alanların ve Mekanların Dönüşümü

Sayı Editörleri

Prof. Dr. Şebnem Önal Hoşkara, DAÜ Mimarlık Fakültesi
Prof. Dr. İpek Akpınar, İYTE Mimarlık Fakültesi

Yazı Çağrısı

Son Yazı Gönderme Tarihi
15 Şubat 2021

idealkent

Kentsel kamusal alanlar, toplumun her kesiminin eşit ölçüde kullanım hakkının olduğu, hareketlilik ve erişime açık, çeşitli kültürel, sosyal ve ekonomik faaliyetler ile toplanma, bekleme, dağılma gibi eylemlerin gerçekleştiği, kamusal kullanımlara açık ve bu bağlamda planlanması ve tasarlanması gerektiğini savunduğumuz ortamlardır.

Kentlerde yapılı çevre dışındaki tanımlı boşlukları oluşturan bu alanlar, günümüz kentlerindeki kalabalıklaşmanın ve düzensizliğin yarattığı karmaşaya bir çözüm olarak, “insan odaklı mekânlar”, “yaya dostu kentler”, “sakin kentler” ve benzeri yaklaşımlarla daha insan dostu, canlı dostu yaşanılır alanlar haline getirilmeye çalışılmaktadır. Bu kapsamda, kamusal alanların “kamusalılık” işlevini sürdürebilmesi için “kamu”yu oluşturan tüm vatandaşların erişimine ve kullanımına açık olması; aynı zamanda teşvik edici olması gerekir.

Kentsel kamusal alanlar, tarih boyunca, kentsel işlevlerin özelleşmesi ve kentlerde yeni merkezlerin ortaya çıkması, kentsel işlev hiyerarşisindeki değişimler, iletişim ve bilişim teknolojilerindeki gelişmeler gibi *küresel faktörler* yanında, bireyselliğin ön plana çıkması, sosyal-mekânsal kimliklerin egemenliği gibi *yerel faktörlerin* de etkisi altında değişim ve dönüşüme uğramışlardır. Yine tarihsel süreç incelendiğinde, pek çok coğrafyada geniş bir alanda yayılan ve etkisini gösteren salgın hastalıklar/'pandemi' de kamusal alanların değişimine, dönüşümüne ve yeniden biçimlenmesine sebep olan bir diğer önemli faktör olarak karşımıza çıkmaktadır.

Günümüzde COVID-19 sürecinde ve sonrasında kentsel kamusal alanların yeniden düşünülmesi sürecini deneyimliyoruz: bu bağlamda, yaşanmakta olan çevresel ve kentsel sorunlarla birlikte, pandemi sürecinin, kaynakların daha iyi kullanılması, daha fazla işbirliği yapılması, sorunlara daha yaratıcı çözümler üretilmesi gibi konularda yeni bir itici güç olmasına olanak yaratılabilir mi? Bu dönem ve dönem sonrası kent araştırmacıları, mimarlar, kentsel tasarımcılar, kent plancıları ve eğitimciler için nasıl yeni bir görev ve sorumluluk alanı kurgulamaktadır?

Covid-19 Sonrası Kentsel-Kamusal Alanların ve Mekanların Dönüşümü sayısında kentlerimiz ve kentsel kamusal alanlarımız üzerine görüşlerin, hayallerin ve önerilerin paylaşılacağı, kentsel kamusal alanlar ve dayanıklı kentler, kentsel kamusal alanlarda sürdürülebilirlik, kamusal sağlık ve kentsel-kamusal alan ilişkisi, sağlıklı kentler ve kentsel kamusal alanlar ve benzeri farklı içeriklerde ve çift yönlü ilişkileri tartışmaya açan, nitel ve nicel araştırmaya dayalı yazılara yer verilecektir.

Yerel veya küresel örneklemelere odaklanan ve aşağıdaki sorulara yanıtlar arayan ve soruların tetiklediği eksenlerdeki çalışmalar, bu özel sayının kapsamında yer alacaktır.

- Önümüzdeki yakın ve uzun dönem süreçler için kentlerimizi nasıl bir sürdürülebilir ilişki içinde tasarlayabiliriz?
- Günümüzde Covid-19 sürecinde, benzeri toplumsal ve kentsel faydalar edinilmesi olası mı?
- Yerel ve merkezi yönetimlerin kentsel kamusal alanların değişim ve dönüşümündeki rolleri nelerdir?
- Bu muğlak dönemin sıkıntılarının potansiyellerini ve dinamiklerini keşfedebilir miyiz?
- Bu dönem, kentlerimiz ve kentsel mekanlarımızın geleceği için bir fırsata dönüştürülebilir mi?
- Bu dönem ve dönem sonrası kent araştırmacıları, eğitimciler ve yerel yönetimler yeni pozisyonlar alabilir mi? Mevcut şartlar altında meslek insanlarının rolü nasıl bir değişime, dönüşüme uğrayabilir?
- Covid-19 krizine karşı kentlerimizde sosyal ve fiziksel mesafelendirmeyi kolaylaştırıcı kentsel kamusal alan tasarım çözümleri üretilebilir mi?
- Sokaklarımızın daha yaya ve bisiklet dostu, daha yürünebilir mekanlara dönüştürülmesi orta ve uzun vadede mümkün mü?
- Başta toplu ulaşım olmak üzere kentlerin bir araya gelinen kamusal mekanlarında nasıl bir dönüşüm olacak ve bu dönüşümü mimarlık ve planlama disiplini nasıl karşılayacak?

- Kamusal bir olgu olan eğitimin mekanı Covid-19 pandemisi sonrası nasıl şekillenecek?
- Covid-19 pandemisi sonrasında kentsel-kamusal alanda sosyal ilişkiler nasıl şekillenecek?
- Çalışma hayatını da etkileyecek olan bu süreç çalışma mekanlarının yeniden düzenlenmesini zorunlu kılacak mı? Kılacaksa nasıl bir gelecek bizi bekliyor?

Bu bağlamda, belirtilen çerçeve içinde ancak yukarıda sıralananlarla sınırlı kalmamak üzere, çalışmalarınızı en geç 15 Şubat 2021 tarihine kadar internet sitemiz (<http://idealkentdergisi.com/>) üzerinden 'MAKALE GÖNDER' menüsünü takip ederek DergiPark sistemi aracılığı ile bizlere ulaştırabilirsiniz. Sayı editörü ile iletişim kurmak isteyen **editor@idealkentdergisi.com** adresine e-posta gönderebilir. Gönderilen makaleler derginin "yayın ilkeleri" ve "yazım kuralları" doğrultusunda hazırlanmalıdır. Araştırma makalelerinde "Etik Kurul Belgesi" gerekmektedir. Lütfen ayrıntılı bakınız. <https://www.idealkentdergisi.com/yayin-ilkeleri/#>

Katkılarınız için şimdiden teşekkür ederiz.

İdealKent (Kent Araştırmaları Dergisi)
Nasuh Akar mahallesi 1403. Cad. 10/5
Balgat-Çankaya/Ankara. Tel: 0312 285 53 59
<http://www.idealkentdergisi.com>